

Čtení z Písma svatého, ze **Staré smlouvy**, z knihy Deuteronomium (8:5-11)

Uznej tedy ve svém srdci, že tě Hospodin, tvůj Bůh, vychovával, jako vychovává muž svého syna. Proto budeš dbát na přikázání Hospodina, svého Boha, chodit po jeho cestách a jeho se bát. Vždyť Hospodin, tvůj Bůh, tě uvádí do dobré země, do země s potoky plnými vody, s prameny vod propastných tůní, vyvěrajícími na pláni i v pohoří, do země, kde roste pšenice i ječmen, vinná réva, fíkoví a granátová jablka, do země olivového oleje a medu, do země, v níž budeš jíst chléb bez nedostatku, v které nebudeš postrádat ničeho, do země, jejíž kamení je železo a z jejíchž hor budeš těžit měď.

Budeš jíst dosyta a budeš dobrořečit Hospodinu, svému Bohu, za tu dobrou zemi, kterou ti dal. Střez se však, abys nezapomněl na Hospodina, svého Boha, a nepřestal dbát na jeho přikázání, práva a nařízení, která ti dnes udílím.“

V Senátu PČR se udělovaly stříbrné medaile předsedy Senátu. A bylo znát, že si všichni přejí, aby to byla důstojná alternativa toho, co se odehrává na Hradě. Už v tom, že se od minulého roku uvádí předávání bohoslužbou. Vedli jsme ji ve dvojici. Ladislav Heryán, salesiánský kněz a já. Když se chystala ekumenická bohoslužba v senátu, bylo vše do detailů připraveno. Jen těsně před začátkem přiběhl pan předseda a matematickým okem spočítal volné židle. Vzápětí sám vyběhl do zahrady a všechny, kteří zůstali v pozadí začal zvat dovnitř, do Sala terreny Valdštejnského paláce. Usilovně je usazoval na židle. Asi to bylo dobré, nicméně aparát senátu od kancléřky dolů věděl, co dělá, když nositele ocenění chránil. Většinou jsou to lidé starší věkem. Předseda ale konal, běhal, zařizoval. Ovšem to ještě netušil, který oddíl z evangelia se bude číst. Byl to tenhle:

Čtení z Písma svatého, z **Nové smlouvy**, z evangelia Lukášova, ze 14. kapitoly, verše 7 až 14:

„Když Ježíš pozoroval, jak si hosté vybírají přední místa, pověděl jim toto podobství: „Pozve-li tě někdo na svatbu, nesedej si dopředu; vždyť mezi pozvanými může být někdo váženější, než jsi ty, a ten, kdo vás oba pozval, přijde a řekne ti: ‚Uvolni mu své místo!‘ a ty pak musíš s hanbou dozadu. Ale jsi-li pozván, jdi a posad se na poslední místo; potom přijde ten, který tě pozval, a řekne ti: ‚Příteli, pojď dopředu!‘ Pak budeš mít čest přede všemi hosty. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

Tomu, kdo jej pozval, Ježíš řekl: „Dáváš-li oběd nebo večeři, nezvi své přátele ani své bratry ani příbuzné a bohaté sousedy, poněvadž oni by tě také pozvali a tak by se ti dostalo odplaty. Ale dáváš-li hostinu, pozvi chudé, zmrzačené, chromé a slepé. Blaze tobě, neboť nemají, čím ti odplatit; ale bude ti odplaceno při vzkříšení spravedlivých.“

Na takovém místě, jako je Senát, se schází lidé různých tradic při velice rozmanitých akcích. Na svátek sv. Václava tam byli lidé evangelické či římské, ale byla tam i buddhistická mniška a mnoho lidí bez křesťanské víry. Drželi jsme se spolu v památce sv. Václava, který je v tradici, možná v mýtu kronikářů brán jak představitel státnosti, zastánce dobra. Tak se k němu ozývají písně a mnohé modlitby před Boží tvář se přinášejí v jeho jménu.

Starý pozdrav říká „Pokoj a dobro!“, stejně tak pozoruhodná publikace na které pracoval prof. Lubomír Mlčoch, vydaná v roce 2000. Nadpis pochází ze Žalmu 85:9 a 13, kde je napsáno toto: „Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, své věrné, jenom ať se k své hlouposti nevracejí!“ a „Hospodin dopřeje dobrých časů, svou úrodu vydá naše země.“

Povýšení a ponížení

Hledáme dobré lidi, hledáme je na kandidátkách a někdy se o ně i přeme, kterouž dobrou stranu zvolit. Jenže: Dobrá strana a dobří lidé nejsou. Jsou jen lidé, kteří jsou zavázáni pracovat pro pokoj a dobro, lidé kteří se ukázní a ochotně vloží svoje síly pro pokoj a dobro. Pravda, lidé jsou různým způsobem schopni dělat tuto práci. Najdete takové, kteří pracovat pro dobro a pro pokoj neumí a někteří ani nechtějí - jsou přímo proti dobru a pokoji a to se dobře pozná, stačí poslouchat. Na každý pád je jisté, že ať společně zvolíme toho či onoho, budeme muset pro dobro pracovat i my. Se zvolenými - proto sejde na volbě - a nebo bez nich. A třeba i proti nim. Jsou to jen lidé, nejsou to spasitelé.

Nám všem se s připomínkou prosazování pokoje a dobra připomíná biblický text jako slovo do dnešního dne, zvláště ve vyjádření: „**Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.**“ (14:11)

Slovy dnešního textu ještě jednou: Ježíš v tom čteném vyjádření odkryl nahotu volb. Volbami se nevybírají ti, kteří dozráli k povýšení. Ti vyvolení nemusí být služebníky **dobra a pokoje**. V tom musíme přijmout, že naše dobrá demokracie zůstává nahá. A Pán Bůh zůstává oblečený.

Tak nejprve, co tato slova neříkají:

„**Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.**“ (14:11) Není to verdikt historického soudu: **kdo se povyšuje, bude ponížen**. Není to železný prut třískající do hliněných nádob naší pověsti, osud olizující politické mrtvolky či jakési hodnocení životpisců politických důchodců. Ne! Není to ale ani oslavná řeč někde na hřbitově, na nějakém slavně dějin: **kdo se ponižuje, bude povýšen!**

Ostatně, politický marketér by to celé smazal a řekl: „*Je to jinak! Kdo se povyšuje, bude povýšen. A kdo se ponižuje, bude ponížen.*“ Pro dnešní lidi je často právě z tohoto důvodu Ježíšovo evangelium nepoužitelné. Nemá okamžitý efekt, musí se na něj čekat, zraje.

A co to je? Co to Ježíš říká?

Je to laskavá rada, která provází životem. Životem každého jedince. Vzdělaného či nevzdělaného, zvoleného či nezvoleného. Je to otcovské vedení, jež dbá o důstojnost jedince. Jen si poslechněte a pomyslete na tu zvláštní situaci v zahradách Valdštejnského paláce: „**Pozve-li tě někdo na svatbu, nesedej si dopředu; vždyť mezi pozvanými může být někdo váženější, než jsi ty, a ten, kdo vás oba pozval, přijde a řekne ti: ‚Uvolni mu své místo!‘ a ty pak musíš s hanbou dozadu. Ale jsi-li pozván, jdi a posaď se na poslední místo; potom přijde ten, který tě pozval, a řek-**

ne ti: „Příteli, pojd' dopředu!“ Pak budeš mít čest přede všemi hosty.“ (14:8-10)

Všimněte si, že v souvislosti čteného textu je tato rada sdílena s ohledem na scházející se společnost na nějakém rautu. Ježíš radí svému okolí - a to bez závisti, že vepředu možná není a nebude místo pro něho. Nepovyšuje se pobaveně nad stolovníky, kteří se jako burani derou dopředu. Radí přejně s tím, že chce, aby byli všichni jednou povýšeni. Jde mu o růst osobnosti obyčejného člověka, včetně hostitele.

Evangelista Lukáš, který rád píše o tehdejší společnosti a vzájemných vztazích, má na srdci Ježíšovu péči o sociálně vyváženou a spolupracující společnost. Ježíšova rada umocňuje unikátní atmosféru společnosti kolem stolu. Zamezuje necitlivému prosazování nějakého řádu, nelibuje si v ponižování lidí. Poslechnou-li hosté tuto radu, pak žádný neskutečně trapný okamžik vykázaní stolovníka mimo VIP místa nenaruší vzácné okamžiky. Je to tak dávno, co to řekl, a přesto se stále znovu musíme učit eleganci vztahů - a to od těch nevyšších pater společnosti až po ta nejšpatnější.

Dá se tušit, že Ježíš také ví, jak těžké je přijmout cestu k povýšení, závazek a povinnost předsedání, služby pokoje a dobro. Slovem povýšení se totiž nemyslí jen veřejně exponované místo, ale také Ježíšův kříž. Ten pojem je používán v několika smyslech, jistě nakonec i ve smyslu věčné slávy toho, který je povýšen nad nebesa.

A co to znamená pro nás?

Nemusíme být vepředu, jsme přece **služebníci pokoje a dobra**. To stačí. V tom máme svou jistotu. Je to jen otázkou času, to úplně konečné povýšení nás nemine. Jsme tu, máme různou odpovědnost, zaměstnanců korporátu, podnikatelů, dělníků neziskovek nebo členů či pastýřů malých venkovských komunit. Ale všichni pro pokoj a dobro tu svou práci děláme rádi, dokonce s nadšením a vášní. A chceme ji dělat s elegancí. Bez ponižování, s ladností.

Přijměme roli služebníka. Navzdory radám marketingových specialistů. Naše vlastní upozadění, zdrženlivost a ochota sloužit není poraženectvím. Je výrazem trpělivosti a sebevědomí, protože služebníci dobra mají své příští jisté! Mohou tedy být otevřeni ke službě a společné práci. Nabídnou se, odpracují si to, co se vidí obecně **za dobré a pokojné**. A příklady toho, co **to dobré je**, si můžeme vyprávět.

A teď ještě slib. Ano, slib, ten je nutný, protože se po nás chce něco navíc, něco nezvyklého. Pracovat pro dobro a pro pokoj je nepohodlné. Ježíš ta slova o hostině a jejích hostech neřikal jako sociolog či nezávislý komentátor dění. Říkal to jako Pán všeho a chvíli to dokonce vypadalo, že mluví v zastoupení hlavního hostitele. Toho, který v tom prvním textu ze Staré smlouvy uváděl lid Izraele do zaslíbené země a určoval jim místo k usazení a přebývání. Sám Bůh při tom sliboval požehnání a pomoc těmito slovy: „**Tvůj Bůh, tě uvádí do dobré země, do země s potoky plnými vody, s prameny vod propastných tůní, vyvěrajícími na pláni i v pohoří, do země, kde roste pšenice i ječmen, vinná réva, fíkoví a granátová jablka, do země olivového oleje a medu, do země, v níž budeš jíst chléb bez nedostatku, v které nebudeš postrádat ničeho, do země, jejíž kamení je železo a z jejíchž hor bu-**

deš těžít měď. Budeš jíst dosyta a budeš dobrořečit Hospodinu, svému Bohu, za tu dobrou zemi, kterou ti dal.“ (Deuteronomium 8:7-10)

A teď ten slib pro nás: Bohoslužba je také službou přenášející Boží sliby a pomoc: V takové práci **pro společné dobro a pokoj**, které záleží na vkusu a na kráse, nikdy nebudeme sami. Pán Bůh bude rád pracovat s námi - s námi se všemi bez rozdílu vyznání. Pro dobro a ladnost života bude stát i za těmi, kdo jsou z různých pochopitelných důvodů bez vyznání. Ježíš se natolik sám upozadil, že nikoho nepředběhne. A tak se ani církve nesmí drát napřed. Žádné trapné scény! Počkáme jeden na druhého. Jdeme povýšením na kříž, tedy do potíží. A půjdeme i utrpením. Ale na každého z nás přijde čas s odměnou.

Kdyby se mne někdo ptal, jak to vypadá v nebi, tak bych řekl, že je to místo kde hostitel povýší a pozve každého na přední místa. Ke stolu, kde úplně všechna místa budou vepředu! Amen